

Aniela Piorunowa

"Awangardowa wielość rzeczywiście", Stanisław Marczak-Oborski, "Dialog" nr 8 (1973) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 17/52, 233

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) MAKOWSKI Stanisław: Rodowody Maurycego Beniowskiego. (Na marginesie "Nowego Korbuta".) "Rocznik Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza". R. VII:1972 [1973] s. 129-136.

Autor omawia źródła legendy przedstawiającej Beniowskiego jako Polaka pochodzącego z Węgier: pamiętniki jego samego, dramat A. Kotzebuego z końca XVIII w., a przede wszystkim - poemat Słowackiego, który przyczynił się do utrwalenia tej legendy. O historycznym Beniowskim istnieje mało informacji; autor podaje bibliografię prac, w których można je znaleźć, a także weryfikuje błędne dane o Beniowskim, jak data urodzenia, imiona, pochodzenie społeczne i narodowe, wydarzenia z życia: Beniowski nie był ani Polakiem, ani katolikiem i prawdopodobnie nie znał nawet języka polskiego. Z konfederacją barską łączyło go niewiele - i to raczej przez zbieg okoliczności życiowych niż z wyboru. Nieporozumieniem zatem jest umieszczenie go w bibliografii literatury polskiej.

BP/52/53

M.P.

(II) MARCZAK-OBORSKI Stanisław: Awangardowa wielość rzeczywistości. "Dialog" 1973 nr 8 s. 106-117.

Artykuł prezentuje kierunki walki o nowy teatr w Polsce w latach 1919-1939, zawarte w wypowiedziach przedstawicieli różnych kierunków awangardowych. Przy pomocy omówień ilustrowanych cytatami autor przedstawia głoszone w tym okresie propozycje zmierzające do reformy tradycyjnego, dziewiętnastowiecznego modelu sceny i eksponuje spośród wielu sprzecznych tendencji cztery zjawiska najgodniejsze, jego zdaniem, uwagi i - jak się okazało - najtrwalsze. Są to: 1) dramaturgia groteski i drwiny (teatr jako zjawisko cyrkowe dla wielkich tłumów) Sterna, Wata i in.; 2) poetycki teatr monumentalny (pogodzenie nowoczesnej wizji scenicznej z poezją romantyczną) Schillera i Horzycy; 3) kameralny teatr psychologiczny Osterwy i jego Reduty; 4) teatr polityczny lewicy społecznej Sokolicz, Wandurkiego, Adwentowicza, Schillera, Jaracza.

BP/52/54

A.P.